

Κ.ΜΠΑΚΟΥΡΗΣ (Πρόεδρος “Διεθνούς Διαφάνειας – Ελλάς”):

Κύριε Συντονιστά, κύριοι Πρόεδροι των Εργοληπτικών Οργανώσεων, κύριε καθηγητά, κύριε Πρόεδρε του Επιμελητηρίου, αγαπητέ Λεάνδρε Ρακιτζή, σας καλημερίζω (αν και έχει περάσει, είναι 12.00’ η ώρα) και θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές για την πρόσκληση.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η σημερινή εκδήλωση είναι πολύ σημαντική για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η συλλογική αυτή αποκήρυξη της πρακτικής της Ετεροδοσοληψίας από την πλευρά των Εργοληπτικών Οργανώσεων, στέλνει ένα σήμα εταιρικής υπευθυνότητας προς την κοινωνία, προς την κυβέρνηση και προς τη Δημόσια Διοίκηση.

Οφείλω επίσης να συγχαρώ από αυτό το βήμα τον καθηγητή κ.Τάσιο, για τη μακροχρόνια προσπάθειά του να φτάσουμε στη σημερινή ημέρα. Πέραν από τις λεξη-πλαστικές του ικανότητες (ομολογώ ότι απέτυχα να βρω τη λέξη στο Λεξικό “Μπαμπινιώτη”), ο κ.καθηγητής έχει επιδοθεί σε έναν αγώνα για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας όλων όσων εμπλέκονται στα Δημόσια Έργα και βέβαια οι ίδιοι οι Πρόεδροι των Εργο-ληπτικών Οργανώσεων, έχουν συμβάλλει πάρα πολύ, με πρωταγωνιστή, από ό,τι καταλάβαμε, τον κ.Σαββίδη.

Από πλευράς “Διεθνούς Διαφάνειας” τόσο στο εξωτερικό, όσο και εδώ, οι διάφορες έρευνες που έχουμε, καταδεικνύουν ότι η διαφθορά μαστίζει τον χώρο των Δημοσίων Έργων, προκαλώντας εκτίναξη του κόστους των έργων, αλλά και μακροπρόθεσμα επιφέρει βλάβη και επιφέρει ηθική κατάπτωση και βεβαίως, αλλοίωση των συνειδήσεων. Το επιπλέον κόστος λόγω της δωροδοκίας, εκτιμάται περίπου στο 20% διεθνώς, αν αναλογιστεί κανένας σε απόλυτη αξία. Το ποσό είναι μεγάλο και επομένως αυτά τα λεφτά χάνονται και θα μπορούσαν να είχαν δοθεί σε άλλα έργα υποδομής, όπως Σχολεία και Νοσοκομεία.

Ακόμα και η δική μου εμπειρία όταν ήμουν στην “Αθήνα 2004” στα πρώτα τρία (3) χρόνια στις προετοιμασίες, ήταν ιδιαίτερα αποκαλυπτική. Για παράδειγμα, για Στάδιο 15.000 θέσεων, με παρόμοιες προδιαγραφές, η σύγκριση μεταξύ του προϋπολογιστικού κόστους κατασκευής τότε στην Αθήνα και του πραγματικού κόστους στο Σίδνεϋ, στην Ατλάντα και στη Βαρκελώνη, έδειχνε αποκλίσεις που κυμαίνονταν μεταξύ 50% και έως 200% παραπάνω για τα Ελληνικά Στάδια. Οι λόγοι πολλοί. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η απαράδεκτα χαμηλή πληρότητα των μελετών, ήταν τότε γύρω στο 55% στην Ελλάδα, σε σχέση με τη Γερμανία που ξεπερνούσε το 90%, κάποιοι μας έλεγαν γύρω στο 94% - 95%. Και βέβαια, όλα αυτά χωρίς καμία επίπτωση για τον μελετητή.
- Η φιξαρισμένη αμοιβή των Γραφείων Μελετών, που μείωνε την ανταγωνιστικότητα, η σύγκρουση συμφερόντων, καθώς ο μελετητής καθόριζε το ύψος του προϋπολογισμού του έργου, βάσει του οποίου θα έβγαινε η αμοιβή του.
- Και βέβαια, η απουσία απόλυτης διαφάνειας στην όλη διαδικασία ανάθεσης, δηλαδή στην προκήρυξη, την κατακύρωση, την επίβλεψη, την παραλαβή του έργου.

Είμαι σίγουρος ότι έκτοτε, αρκετές βελτιώσεις έχουν γίνει στην όλη διαδικασία, με κορωνίδα τη σημερινή εκδήλωση. Όπως λένε βέβαια οι Αγγλοσάξωνες “it takes two to tango” και ως εκ τούτου για την αποτελεσματικότερη επιτυχία αυτής της λαμπρής πρωτοβουλίας, απαιτείται παρόμοια αποκήρυξη και από την πλευρά της εκάστοτε Αναθέτουσας Αρχής, δηλαδή της Δημόσιας Διοίκησης. Θέλω να πιστεύω ότι οι Υπουργοί που δεν είναι σήμερα παρόντες –ήθελα να τους βάλω

προ των ευθυνών τους– θα μπορούσαν να διασφαλίσουν μία τέτοια δέσμευση.

Η αποκήρυξη της Ετεροδοσοληψίας βεβαίως είναι ουσιαστική, αλλά από μόνη της δεν αρκεί. Χρειάζεται να μεταλλαχθεί σε μία έμπρακτη διαδικασία. Και η “Διεθνής Διαφάνεια” καλύπτει αυτό το κενό, προτείνοντας ένα εργαλείο το οποίο λέμε “Το Σύμφωνο Ακεραιότητας” (έχω αντίγραφα να αφήσω πίσω, αν θέλετε), το οποίο όταν εφαρμόζεται, περιορίζει το υψηλό κόστος και τις στρεβλώσεις της διαφθοράς. Ο κ.Ρέππας είναι ενήμερος γι αυτό, γιατί έχει δεσμευτεί, όταν ήταν Υπουργός στο αρμόδιο Υπουργείο, να το ενσωματώσει αυτό το Σύμφωνο στον νέο Νόμο Περί Ανάθεσης Δημοσίων Έργων και βέβαια, ελπίζουμε και προσπαθούμε να έρθουμε σε επαφή με τον κ.Βορίδη, να συνεχίσει αυτή την προσπάθεια και να ολοκληρώσει αυτή την πρωτοβουλία.

Δράττομαι επίσης της ευκαιρίας –χωρίς να σας κουράσω όμως πολύ– για να σας πω λίγα λόγια για το “Σύμφωνο Ακεραιότητας”, καθώς και για τα οφέλη του. Το “Σύμφωνο Ακεραιότητας” συνιστά μία επίσημη συμφωνία ανάμεσα στις Κρατικές Υπηρεσίες που διενεργούν διαγωνισμούς και στις υποψήφιες εταιρείες που συμμετέχουν, αλλά και μία διαδικασία η οποία αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια όλων των φάσεων των προμηθειών, κατά τον τρόπο που εγγυάται την ενίσχυση της διαφάνειας, την εποπτεία των διαδικασιών από ένα εξωτερικό Ανεξάρτητο Σώμα, την ανίχνευση των πιθανών κινδύνων διαφθοράς και τη διευκόλυνση της λήψης διορθωτικών μέτρων, σε περίπτωση που προκύψει όντως τέτοιο πρόβλημα διαφθοράς.

Από τη μια μεριά, οι Δημόσιες Αρχές με το Σύμφωνο αυτό δεσμεύονται γραπτώς να μην ζητήσουν, ή να μην αποδεχθούν

δωροδοκία, να δώσουν στη δημοσιότητα όλες τις σχετικές με τη σύμβαση πληροφορίες –για παράδειγμα, μέσω του Διαδικτύου, ή με δημόσιες ακροάσεις– και ενδεχομένως να δώσουν στη δημοσιότητα περιουσιακά στοιχεία των δημόσιων αξιωματούχων που συμμετέχουν σε αυτούς τους διαγωνισμούς.

Από την άλλη πλευρά, οι συμμετέχοντες στους δημόσιους διαγωνισμούς με τη σειρά τους, με το “Σύμφωνο Ακεραιότητας” δεσμεύονται και αυτοί γραπτώς να μην δωροδοκήσουν, να μην καταβάλουν κανενός τύπου πληρωμές, να μην συνεργαστούν δολίως με άλλους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, προκειμένου να χειραγωγήσουν τη διαδικασία και να δώσουν στη δημοσιότητα κάθε πληροφορία που αφορά πληρωμές σε μεσάζοντες.

Πέραν των υποχρεώσεων των δύο βασικών αντισυμβαλλομένων μερών, στη βάση του “Συμφώνου Ακεραιότητας” έχουμε και ένα τρίτο μέρος, τους ανεξάρτητους παρατηρητές που κατά κανόνα εργάζονται υπό την ομπρέλα της “Κοινωνίας των Πολιτών” ή και κάποιων άλλων Ανεξάρτητων Αρχών, που ο στόχος τους είναι η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, η λειτουργία και ο ρόλος των ανεξάρτητων παρατηρητών, είναι να εποπτεύουν, να παρακολουθούν και να παράσχουν εμπειρογνο-μοσύνη για όλα τα βήματα της διαδικασίας, να διασφαλίσουν ότι η πληρο-φόρηση είναι ανοιχτή σε όλους, να ακούσουν ενδεχόμενες καταγγελίες των συμμετεχόντων, να προσπαθήσουν να αντιμετωπίσουν ζητήματα που προκύπτουν, να κρατήσουν ενήμερη την κοινή γνώμη και τις Αρχές για ό,τι απαιτείται και γενικότερα να συμβάλλουν στην ενίσχυση της συνολικής εμπιστοσύνης στην όλη διαδικασία.

Το “Σύμφωνο Ακεραιότητας” λειτουργεί ως διαιτητής και ως μηχανισμός επιβολής κυρώσεων και επίσης ως επίλυση διαφορών όταν ανακύψουν ζητήματα. Κυρώσεις αστικής, ποινικής και διοικητικής φύσης για τις Δημόσιες Αρχές, κυρώσεις όπως η απώλεια του διαγωνισμού, ή της χρηματικής εγγύησης συμμετοχής, ή ακόμα και αποκλεισμός από μελλοντικούς διαγωνισμούς για τις συμμετέχουσες εταιρείες.

Το “Σύμφωνο Ακεραιότητας” έχει εφαρμοστεί από Εθνικά Παραρτήματα “Διεθνούς Διαφάνειας” σε περισσότερες από δεκαπέντε (15) χώρες. Στη Γερμανία π.χ. χρησιμοποιήθηκε επιτυχώς για τη μεγάλη σύμβαση κατασκευής του νέου διεθνούς αεροδρομίου του Βερολίνου. Μέχρι σήμερα η “Διεθνής Διαφάνεια” έχει προωθήσει και έχει εποπτεύσει διαδικασίες πάνω από τριακόσια (300) “Σύμφωνα Ακεραιότητας” σε όλο τον κόσμο. Και μετά από δέκα (10) χρόνια εμπειρίας, η “Διεθνής Διαφάνεια” έχει διαπιστώσει ότι με τη χρήση αυτού του Συμφώνου, οι Αρχές είναι δυνατόν να εξοικονομήσουν κεφάλαια της τάξης του 10% έως και 60% στις δημόσιες συμβάσεις.

Συνοψίζοντας, το “Σύμφωνο Ακεραιότητας” μπορεί να βοηθήσει άμεσα και αποτελεσματικά την καταπολέμηση της διαφθοράς στις συμβάσεις των Δημοσίων Έργων και μακροπρόθεσμα να συμβάλλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης στο σύστημα των προμηθειών και στη βελτίωση και καλλιέργεια του ευνοϊκού επιχειρηματικού και επενδυτικού κλίματος.

Κλείνοντας, αν κάθε κρίση είναι μία ευκαιρία, όπως λέμε συνήθως, τότε η παρούσα κρίση που βιώνει η χώρα μας, μπορεί να αποτελέσει μοναδική ευκαιρία για να επαναπροσδιορίσουμε τις αξίες που μας

χαρακτηρίζουν ως κοινωνία. Η αρχή γίνεται με τη σημερινή αποκήρυξη της Ετεροδοσοληψίας. Σας ευχαριστώ πολύ.